

UITTREKSEL van de gemeenteraadszitting van 22 april 2024

Aanwezig: Anouk Beels, raadslid-voorzitter
Sophie De Wit, burgemeester
Mark Vanhecke, Bart Lambrecht, Eddy Vermoesen, Hans Cops, Hilde Heyman, schepenen
Glenn Anné, Peter Apers, Cristel Bal, Nicole Caremans, Joris De Bie, Guido D'Eer, Bart De Hertogh, Paula De Leeuw, Lea Den Abt, Yves Hulin, Rudy Siebens, Marijke Vandebroeck, Kris Wils, raadsleden
Michaël De Donder, Waarnemend algemeen directeur a.i

Verontschuldigd: Rosanne De Gryse, Nadine Francus, Mike Schuurmans, raadsleden
Peter van Mechelen, Algemeen directeur

Goedkeuring reglement voor de aanleg van een straatgeveltuin of het plaatsen van een plantenbak.

De gemeenteraad,

RECHTSGROND:

Het decreet lokaal bestuur van 22 december 2017 en latere wijzigingen.

Het akkoord van Parijs.

De burgemeestersconvenant.

Het Nationaal Energie- en Klimaatplan 2021-2030.

Het Vlaams Energie- en Klimaatplan 2021-2030.

Het Lokaal Energie- en Klimaatpact 1.0 en 2.0.

Het Energie- en Klimaatactieplan van Aartselaar.

AANLEIDING:

Er werd door het college van burgemeester en schepenen ingetekend op het Lokaal Energie- en Klimaatplan 1.0 en 2.0. Het lokaal bestuur heeft tevens een eigen klimaatactieplan goedgekeurd.

Het gemeentebestuur wil uitvoering geven aan beide plannen en inwoners de kans geven om voor hun woning (zonder voortuin) een gevel en/of tegeltuintje in te richten.

Het college van burgemeester en schepenen heeft het engagement uitgesproken om in te gaan op deze vraag en hiervoor een reglementair kader uit te werken. Dit ligt nu voor.

MOTIVERING:

Lokaal bestuur Aartselaar heeft het Klimaatactieplan 2030 goedgekeurd, hierbij wordt niet enkel gefocust op het mitigerend aspect, maar ook op klimaatadaptatie. Het is noodzakelijk dat we het Aartselaars grondgebied en haar inwoners maximaal beschermen en weerbaar maken tegen de klimaatopwarming en alle daaruit voortvloeiende gevolgen zoals hittestress, wateroverlast, ...

We doen dit door in te zetten op ontharden, ruimte te maken voor water, te vergroenen en warmteopname te beheersen. De effecten van een tegeltuin/geveltuin dragen bij tot deze actiepunten.

Gevelgroen beschermt de gevel tegen directe zonnestralen. Hierdoor warmt de gevel minder op, absorbeert hij minder warmte en straalt hij 's nachts minder warmte uit. Daarnaast verdampen de planten water. Dit heeft een verkoelend effect op de omgeving. Gevelgroen dempt dus hoge temperaturen. Groenblijvende klimplanten zoals klimop beschermen de gevel ook tegen afkoeling in

herfst en winter. Het dempen van de extreme temperaturen zowel in de zomer als in de winter kan energie besparen voor verwarming en koeling. Door de verwijderde tegels is insijpelen van regenwater in de ondergrond mogelijk en wordt kostbaar water niet afgevoerd in de riool.

Een bijkomend voordeel is er voor de luchtkwaliteit. Planten binden stof en aerosolen zoals de zware metalen lood en cadmium uit de lucht. De stoffen slaan veelal neer op de bladeren, worden door de regen weer afgespoeld en belanden dan in de ondergrond. Een ander deel van de stoffen wordt door de plant opgenomen en opgeslagen. De opname blijkt groter in de nabijheid van drukke wegen waar natuurlijk ook meer verontreiniging in de lucht aanwezig is. De opname is afhankelijk van de bladoppervlakte-index (verhouding tussen de bladoppervlakte en het door de bladeren ingenomen geveloppervlak) en het soort plant. Bij hun fotosynthese gebruiken planten CO₂ uit de lucht en produceren ze zuurstof die ze aan de lucht afstaan. Daarnaast absorberen ze ook stikstof en ozon uit de lucht.

Meer groen in het straatbeeld heeft een positief effect op de gezondheid en het welzijn van mensen. Het grote voordeel is dat in uitermate dichte bebouwing vele vierkante meters groen kunnen gecreëerd worden, zij het niet horizontaal maar verticaal.

BESLUIT:

Stemming: Goedgekeurd met eenparigheid van stemmen.

Artikel 1

Akkoord te gaan met het gemeentelijk reglement voor de aanleg van een straatgeveltuint of het plaatsen van een plantenbak, in bijlage aan dit besluit toegevoegd.

Artikel 2

De aanvraagformulieren te bezorgen aan de dienst milieu waar deze ook verwerkt worden.

Artikel 3

Het reglement treedt meteen in werking.

Gemeentelijk reglement voor de aanleg van een straatgeveltuint of de plaatsing van plantenbak

Artikel 1. Doel:

De Gemeente Aartselaar wil inzetten op het ontwikkelen van kwaliteitsvolle natuur binnen in de verstedelijkte kern.

Artikel 2. Definities:

Straatgeveltuint: een straatgeveltuint is een beplant gedeelte van de openbare weg, grenzend aan de perceelgrens, tegen een gevel van een huis, gebouw of muur.

Plantenbak: is een recipiënt voor planten en bloemen. Deze kan geplaatst worden op de openbare weg, grenzend aan de aan de perceelgrens, tegen een gevel van een huis, gebouw of muur.

Straattuin: het plantvak in de straat, waarin al dan niet een straatboom groeit, op openbaar domein. De straattuin wordt begrensd door de rooilijn (bv. een gevel), een afboording, de rijbaan, het voet- of fietspad en een eventuele parkeerplaats. Indien een straattuin aansluit op een geveltuint, dan beschouwen wij de eerste 40 cm vanaf de perceelgrens als geveltuint, het overige deel is straattuin.

De aanvrager: hier gaat het om de eigenaar, de huurder, de gebruiker of de persoon die houder is van het zakelijk recht, die verantwoordelijk is voor de aanleg of het laten aanleggen van de geveltuint. Plaats voor voetgangersverkeer: deze plaats bevindt zich in de publieke ruimte die voornamelijk dienst doet voor voetgangersverkeer waaronder ook rolstoelgebruikers.

Vrije doorgang: de weg is vrij van vaste obstakels (een paal, een verkeersbord, een parkeerzone, enz.) die het gebruik belemmeren voor voetgangers. De afstand van deze vrije weg wordt in dit reglement gemeten, grenzend aan de rand van de geveltuint en gemeten loodrecht op de perceelgrens.

Plantvak: de onverharde zone in de openbare weg waarin de geveltuin en/of straattuin kan komen. Begeleidende ambtenaar: een contactpersoon van het lokaal bestuur Aartselaar die de aanvrager begeleidt in de opstart en opvolging van het beheer.

Uitheemse invasieve planten: planten die van nature uit niet in België voorkomen en een probleem vormen voor de natuurlijke Belgische vegetatie.

Klimplanten: planten die in staat zijn omhoog te groeien tegen voorwerpen (muren, bomen, kabels, ...).

Artikel 3. Geografisch toepassingsgebied:

het reglement is van toepassing op het grondgebied van Aartselaar. Indien de geveltuin/plantenbak gelegen is langs een gewestweg, vraagt de gemeente via een 'precaire vergunning' toelating aan bij AWV.

Artikel 4. Wie kan een geveltuin/plantenbak plaatsen?:

Een eigenaar van een woning waarvan de gevel grenst aan de openbare weg. Een huurder kan dit ook mits toestemming van de eigenaar van de woning. Wanneer er sprake is van meerdere eigenaren dienen beide partijen hiermee akkoord te gaan.

Artikel 5. Voorwaarden voor de aanleg van een straatgeveltuin of het plaatsen van een plantenbak:

Het is toegelaten een straatgeveltuin aan te leggen of een plantenbak te plaatsen onder volgende voorwaarden:

- Het aanvraagformulier - te vinden op de gemeentelijke website of aan het onthaal van het gemeentehuis - moet volledig ingevuld en met de gevraagde bijlagen gestuurd worden naar milieu@aartselaar.be of aan het onthaal van het gemeentehuis worden bezorgd, dit minimaal 4 weken voor de geplande aanleg.
- De dienst Omgeving zal de aanvraag samen met de gemeentelijke technische dienst nakijken. De mogelijkheid bestaat dat voornoemde diensten de aanvraag ter plaatse komen onderzoeken. De dienst Omgeving verleent advies aan het college van burgemeester en schepenen. Het college van burgemeester en schepenen beslist uiteindelijk om de aanleg of plaatsing al dan niet te vergunnen. De dienst Omgeving zal deze beslissing aan de aanvrager overmaken. Na het ontvangen van een eventuele toelating of toelating onder voorwaarden kan de geveltuin worden aangelegd of de plantenbak geplaatst worden.
- Om een straatgeveltuin te kunnen aanleggen is de diepte (zie plan) van de straatgeveltuin maximaal 30 cm. De breedte moet liggen tussen 30 en 60 cm. Hierbij moet altijd een vrij toegankelijke weg gewaarborgd blijven tussen de straatgeveltuin en de borduur van minimaal 150 cm. De straatgeveltuin moet worden afgeboord in een rechte lijn met boordstenen. De boordstenen mogen niet scherp zijn en steken minimaal 4 cm en maximaal 10 cm uit boven de trottoirverharding. De breedte van de afboording is inbegrepen in de maximale breedte van de geveltuin. Een gelijke breedte over de volledige lengte van de geveltuin is verplicht, tenzij er enkel een klimplant komt of een motivering waarom dit niet mogelijk is (boordstenen die afwisselend gelegd zijn).
- Indien klinkers in verband dienen geslepen te worden, dient dit zo nauwkeurig mogelijk te gebeuren met de nodige aandacht inzake persoonlijke beschermingsmiddelen.
- Bij het plaatsen van een plantenbak moet een vrije doorgang van minstens 1,50 m verzekerd blijven over de gehele breedte van de gevel.
- De geleidingselementen voor de klimplant steken loodrecht, gemeten op de perceelgrens, maximaal 20 cm uit. Er dient altijd een afstand van 30 cm aanwezig te zijn tot de gevel van de bureu.
- De lengte van de straatgeveltuin of plantenbak wordt beperkt door de scheidingslijn met de bureu. Hiervan kan afgeweken worden mits schriftelijke toestemming van de bureu. Planten

mogen nooit voorbij de scheidingslijn komen.

- Er mogen geen giftige planten of planten die dorens bevatten worden gebruikt voor de geveltui of plantenbak. De plantkeuze moet van die aard zijn dat deze geen schade kan berokkenen aan voorbijgangers. Het gebruik van invasieve planten is niet toegestaan. Een overzicht van invasieve planten is te vinden via deze link: <https://www.ecopedia.be/exoten/invasieve-planten>. Vanuit de gemeente wordt er aangestuurd op het gebruik van bijenvriendelijke planten zoals: <https://www.vlaanderen.be/week-van-de-bij/overzicht-van-goede-bijenplanten-uit-onze-tuincentra/bijvriendelijke-vaste-planten>.
- Meer praktische informatie en een plantengids is te vinden op de website van IGEAN: <https://igean.be/klimaat-energie/blauwgroen/geveltui>.
- De aanvrager dient bij de aanleg er zorg voor te dragen dat er geen leidingen of kabels worden geraakt. Schade aan leidingen of kabels vallen onder de verantwoordelijkheid van de aanvrager en dusdanig vallen de kosten ten laste van de aanvrager. Bij schade moet er steeds een melding gemaakt worden aan de milieudienst op het emailadres milieu@aartselaar.be.
- Borden geplaatst door de gemeente (straatnaam, verkeersborden, enz.) moeten steeds zichtbaar en bereikbaar blijven. Verder mag de straatgeveltui of plantenbak niet voor hinder zorgen voor het verkeer of voetgangers.
- Wanneer het pand een erfgoedwaarde bezit, moet er voorzichtig tewerk worden gegaan met aanhechtingen tegen de gevel. Bij zeer waardevolle gevels geldt er een verbod op klimplanten.
- De planten moeten binnen de perken van de straatgeveltui of plantenbak blijven. Wanneer er gebruik wordt gemaakt van klimplanten geldt dit tot op een hoogte van 3 meter. Boven de 3 meter mag de plant buiten deze omkadering treden.

Artikel 6. Schade en andere kosten:

- Schade aan leidingen en nutskabels moet vermeden worden. Indien er schade optreedt, moet dit direct worden gemeld en zal deze vergoed worden door de aanvrager van de straatgeveltui.
- Beschadigingen en of verzakkingen bij het voetpad moeten direct gemeld worden aan de gemeente. Het herstel zal door de gemeente uitgevoerd worden op kosten van de aanvrager.
- De aanvrager verbindt zich er toe de straatgeveltui of plantenbak goed te onderhouden. Men is ook verantwoordelijk voor het onderhoud van onkruid en vuil op het voetpad omwille van de geveltui of plantenbak.
- Een geveltui die niet aan de voorwaarden voldoet, zal worden afgebroken door de gemeente, op kosten van de aanvrager. Een plantenbak die niet aan de voorwaarden voldoet, kan verwijderd worden door de gemeente.
- Een gemeente kan steeds het openbaar domein herstellen in de oorspronkelijke toestand. Hierbij is er geen schadevergoeding voor de verwijdering van de straatgeveltui, maar worden er voor de aanvrager ook geen kosten in rekening gebracht.

Artikel 7. Beheer en onderhoud van een straatgeveltui:

- De aanvrager is verantwoordelijk voor het pesticidevrije onderhoud van de geveltui of plantenbak. Zo moet een vrije doorgang altijd verzekerd blijven volgens de voorafgestelde afmetingen. Dit gaat over het verwijderen van vuil, overhangende takken en andere obstakels afkomstig van de straatgeveltui of plantenbak.
- De aanvrager is verantwoordelijk voor een correcte plaatsing van de plantenbak, ook wanneer die door anderen wordt verplaatst.
- Bij een plaatsing van een straatgeveltui of plantenbak door een inwoner zal dit gecontroleerd worden door de technische dienst van de gemeente.
- Wanneer wanbeheer wordt vastgesteld, kan de gemeente een termijn opleggen voor herstel. Bij het niet nakomen van deze termijn kan er een verwijdering plaatsvinden van de straatgeveltui of plantenbak. De kosten zijn hier voor de aanvrager, zonder vergoeding van de verwijderde beplanting voor de aanvrager.

Artikel 8. Ondersteuning door het lokaal bestuur Aartselaar:

Elke inwoner kan zo eenmalig 1 m³ zuiver steenpuin gratis op het recyclagepark aanbieden. De inwoner moet de actie 'VK-tegelwippen' melden op het recyclagepark (aan parkwachter). De registratie zal per inwoner gebeuren op het recyclagepark. Deze ondersteuning blijft behouden zolang de actie werf 4 'breek uit' van IGEAN loopt.

Bij de (her-)aanleg van een voetpad/straat kan er vooraf een aanvraag worden ingediend bij de gemeente en zal een straatgeveltuin meegenomen worden in het ontwerp. Zo moet de inwoner niet instaan voor de aanleg.

Artikel 9. Regularisatie:

Reeds aangelegde straatgeveltuinen of plantenbakken voor datum van invoering van dit reglement kunnen worden geregulariseerd volgens opgelegde voorwaarden. Het regularisatieformulier is te vinden op de gemeentelijke website of aan het onthaal in het gemeentehuis. Dit moet verstuurd worden via mail met de gevraagde bijlagen naar milieu@aartselaar.be of moet ingediend worden aan het onthaal van het gemeentehuis.

Artikel 10. Inwerkingtreding:

Dit reglement treedt in werking met ingang van de goedkeuring door de gemeenteraad van 22/04/2024.

Gedaan te Aartselaar in bovenvermelde vergadering.

NAMENS DE GEMEENTERAAD

Op bevel:

De Waarnemend algemeen directeur a.i,
Michaël De Donder

De raadslid-voorzitter,
Anouk Beels